

LA MESURA DE LA QUALTITAT DE VIDA EN EL CARDIÒPATA

¿Per a què serveix?

OBJECTIUS I MÈTODES DE MESURA

Aida Ribera Solé

Gaietà Permanyer Miralda

**Unitat d'Epidemiologia (CIBERESP), Servei de Cardiologia
Hospital Vall d'Hebron, Barcelona**

Societat Catalana de Cardiologia, 5 de novembre del 2012

DOS CONCEPTES DE LA MESURA DE LA QUALITAT DE VIDA

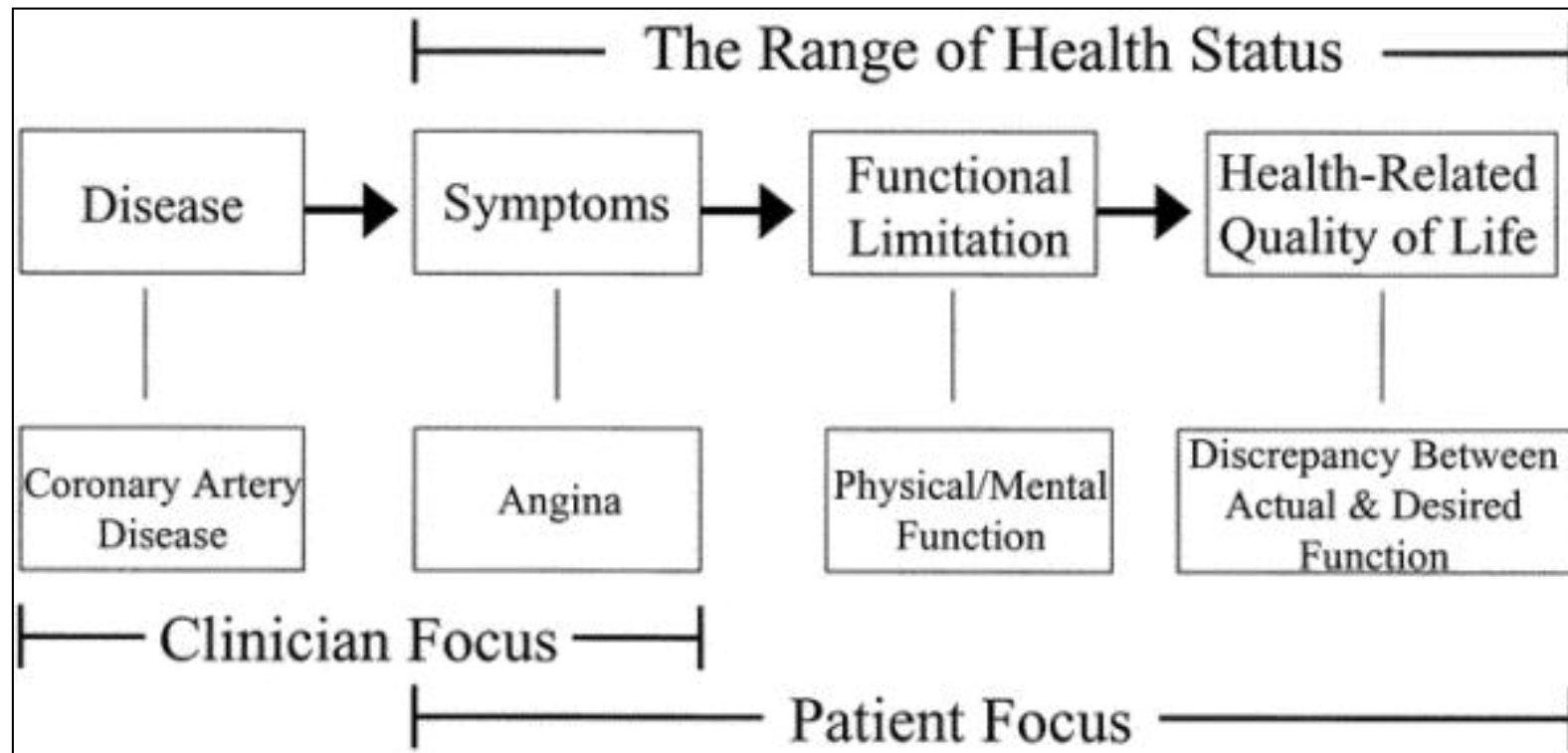
- **Tècnica d'interès complementari
per a usos limitats**
- **Aspecte central en el procés
d'atenció al pacient**

QUALITAT DE VIDA RELACIONADA AMB LA SALUT (QVRS) (salut percebuda)

Definició: Impacte funcional de la malaltia i del seu tractament sobre el pacient, segons aquest ho percep. Les seves dimensions primordials son els símptomes, la funció física, l'estat mental, la interacció social i la percepció general de l'estat de salut.

ESTAT DE SALUT

“Manifestacions de la malaltia en un pacient donat, incloent símptomes, limitació funcional i qualitat de vida, entesa com la discrepància entre la funció real i la desitjada”.

Rumsfeld JS. Health Status and Clinical Practice: When Will They Meet?

Circulation 2002; 106:5.

ATENCIÓ CENTRADA EN EL PACIENT (Patient-centered care)

Aspira a guiar el metge en “la satisfacció de les necessitats físiques i emocionals dels malalts, mantenir o millorar la seva qualitat de vida i implicar-los en la decisió mèdica”.

Rumsfeld JS. Circulation 2002; 106:5

- Millor comunicació metge-pacient
- Millor educació del pacient
- Avaluació dels resultats referits pel pacient
(patient-reported outcomes)
- Decisió mèdica compartida
- Major responsabilització del pacient

Reuben DB, et al. NEJM 2012; 366:777

Bardes CL. NEJM 2012; 366:782

Krumholz HM. Circ Cardiovasc Qual Outcomes 2011; 4:374

Walsh MN et al. JACC 2012; 59:2125

ACCF 2012 Health Policy Statement on Patient-Centered Care in Cardiovascular Medicine

A Report of the American College of Cardiology Foundation Clinical Quality Committee

Writing Committee Members

Mary Norine Walsh, MD, FACC, *Chair*

Alfred A. Bove, MD, PhD, MACC, *Vice Chair*

Russell R. Cross, MD, FACC

Keith C. Ferdinand, MD, FACC

Daniel E. Forman, MD, FACC

Andrew M. Freeman, MD, FACC

Suzanne Hughes, MSN, RN

Elizabeth Klodas, MD, FACC

Michelle Koplan

William R. Lewis, MD, FACC

Brian MacDonnell

David C. May, MD, PhD, FACC

Joseph V. Messer, MD, MACC

Susan J. Pressler, PhD, RN

Mark L. Sanz, MD, FACC

John A. Spertus, MD, MPH, FACC

Sarah A. Spinler, PHARM.D, AACC

Louis Evan Teichholz, MD, FACC

John B. Wong, MD

Katherine Doermann Byrd

(Walsh MN et al. JACC 2012; 59:2125)

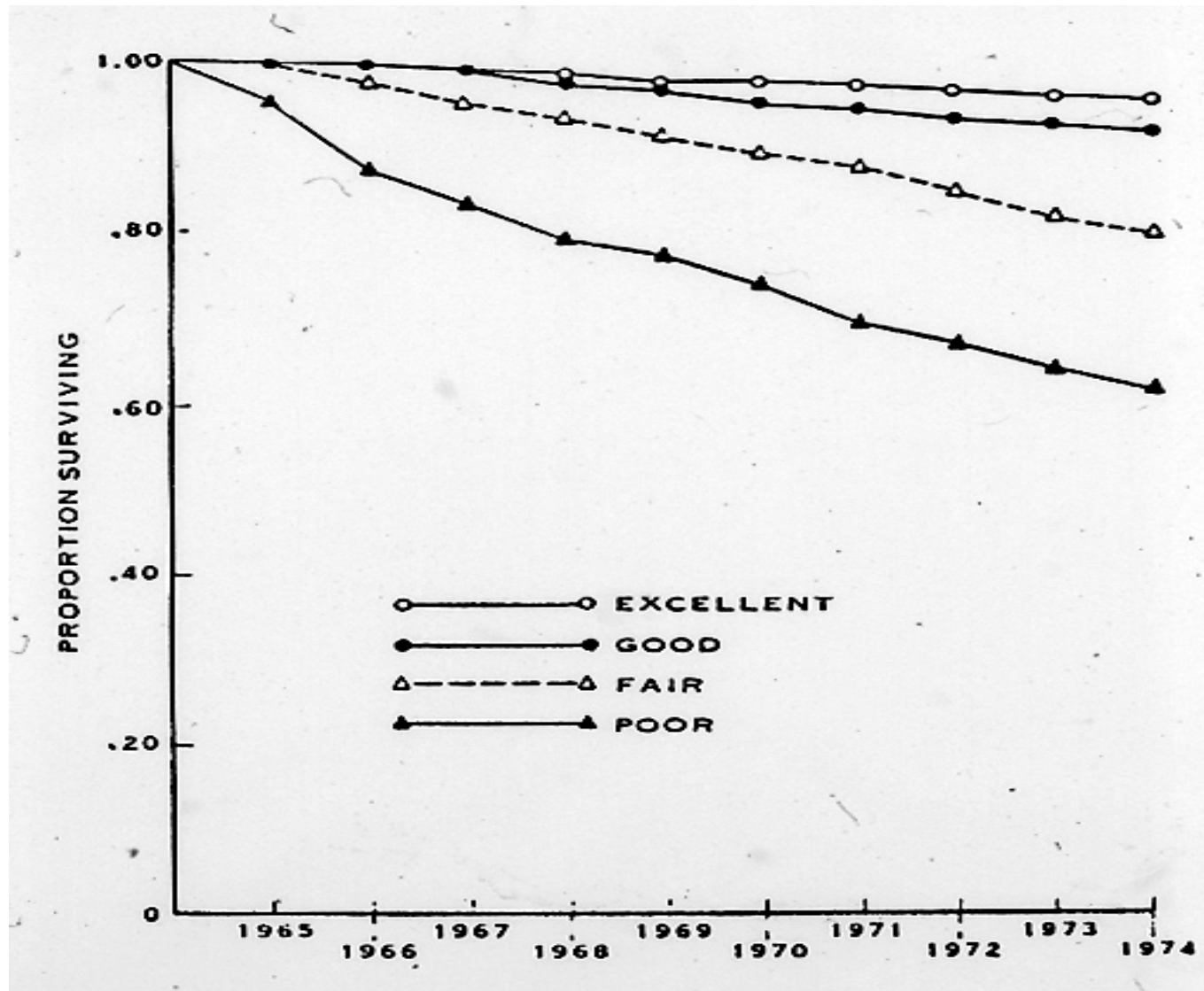
■ Fins a la dècada de 1990, el criteri important als EUA per valorar el resultat d'una prostatectomia era la mesura objectiva del *flux urinari*, amb menor consideració de:

- ✓ *Síntomes*
- ✓ *Impotència*
- ✓ *Ejaculació retrògrada*
- ✓ *Estenosi uretral*
- ✓ *... i opinió del malalt*

■ “*Sembla que el flux urinari, com a ‘biomarcador’ del resultat del tractament, encaixava perfectament en el concepte de medicina com a ciència*”

(Wennberg JE. Tracking medicine. Oxford University Press, 2010)

ASSOCIACIÓ ENTRE PERCEPCIÓ DE SALUT I SUPERVIVÈNCIA

(Mossey JM, Shapiro E. Am J Pub Health 1982; 72:800)

MÈTODES DE MESURA DE LA QVRS

(Patient-centered health status measures)

- **Qüestionaris autoadministrats, validats i estandaritzats**

Genèrics *(aplicables a qualsevol malaltia o condició)*

- ✓ **Perfils**
- ✓ **Índexs**

Específics *(aplicables a una malaltia concreta)*

QÜESTIONARI DE SALUT SF-36

Funció física

Rol físic

Dolor corporal

Salut general

Vitalitat

Funció social

Rol emocional

Salut mental

*Physical component
summary*
(PCS)

*Mental component
summary*
(MCS)

EuroQol

EQ-5D

Sistema descriptivo

Marque con una cruz la respuesta de cada apartado que mejor describa su estado de salud el día de HOY.

Movilidad

- No tengo problemas para caminar
- Tengo algunos problemas para caminar
- Tengo que estar en la cama

Cuidado Personal

- No tengo problemas con el cuidado personal
- Tengo algunos problemas para lavarme o vestirme
- Soy incapaz de lavarme o vestirme

Actividades Cotidianas (ej, trabajar, estudiar, hacer las tareas domésticas, actividades familiares o actividades durante el tiempo libre)

- No tengo problemas para realizar mis actividades cotidianas
- Tengo algunos problemas para realizar mis actividades cotidianas
- Soy incapaz de realizar mis actividades cotidianas

Dolor/Malestar

- No tengo dolor ni malestar
- Tengo moderado dolor o malestar
- Tengo mucho dolor o malestar

Ansiedad/Depresión

- No estoy ansioso ni deprimido
- Estoy moderadamente ansioso o deprimido
- Estoy muy ansioso o deprimido

EQ-5D

Escala visual analógica

El mejor estado
de salud
imaginable

100

90

80

70

60

50

40

30

20

10

0

El peor estado
de salud
imaginable

0

Índexs, o “pesos de qualitat de vida”

- Basats en preferències entre diferents estats de salut en poblacions àmplies, calculades segons diferents mètodes
- Ancorats en la mort (0) y la salut perfecta (1)
- Mesurats en una escala d'interval, és a dir, entre 0,80 i 0,90 hi ha la mateixa distància que entre 0,20 i 0,30

Derivació d'un índex a partir d'un perfil de QV – ex. EQ-5D

Mobilitat	<table border="1"> <tr> <td>1. Cap problema</td> </tr> <tr> <td>2. Algun problema</td> </tr> <tr> <td>3. Molts problemes</td> </tr> </table>	1. Cap problema	2. Algun problema	3. Molts problemes
1. Cap problema				
2. Algun problema				
3. Molts problemes				
Cura personal				
Activitats quotidianes				
Dolor/ malestar				
Ansietat/ depressió				

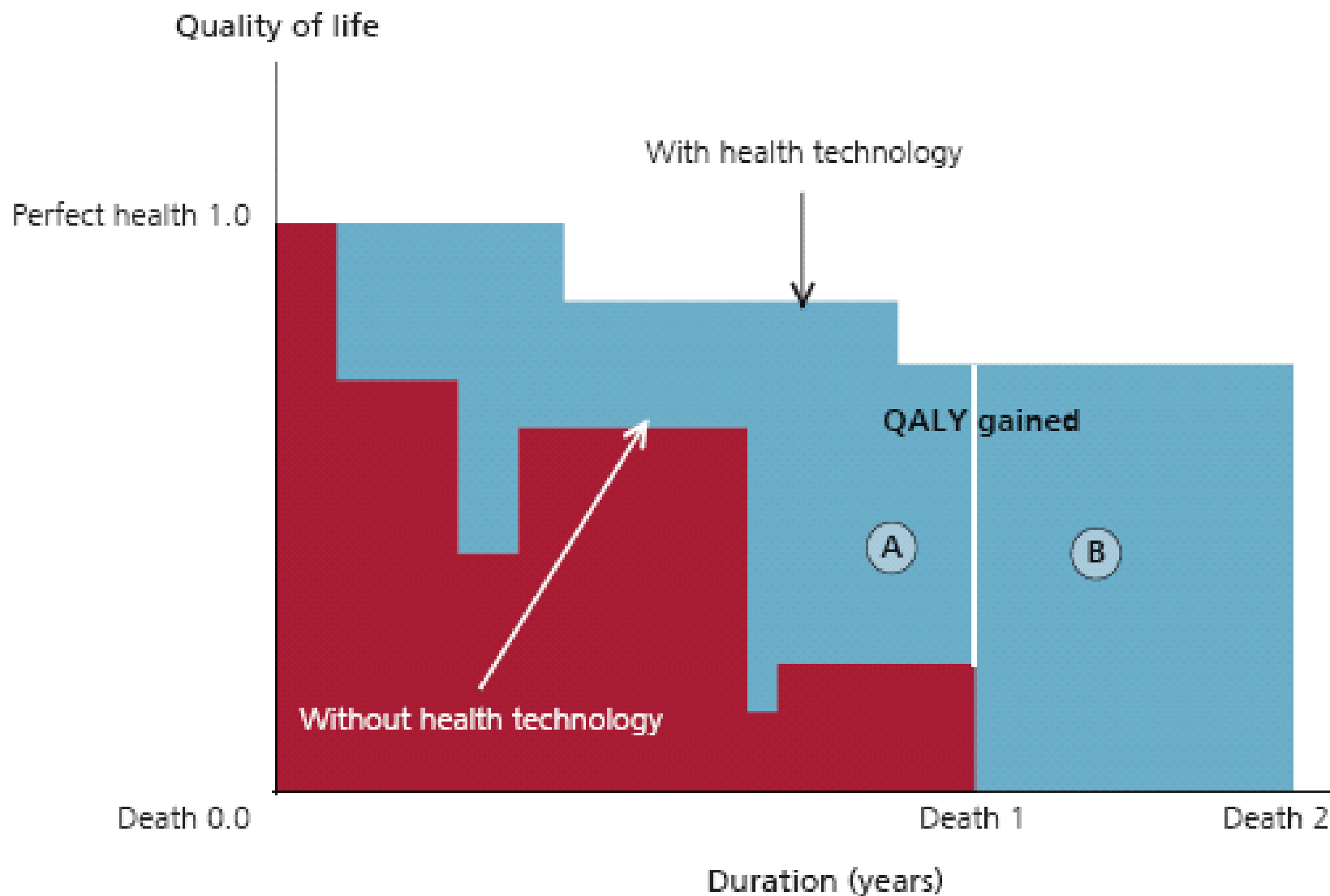
Estats de salut (n=243)	Valor de l'índex
11111	1
33333	-0,654
12222	0,620
12223	0,247
31111	0,255
11131	0,424
13111	0,376
11311	0,490
.....	.....

Anys de vida ajustats per qualitat (Quality Adjusted Life Years) (QUALYs)

El QUALY es basa en els següents supòsits:

- **La salut es redueix a dos components: la qualitat (Q) i la quantitat (C).**
- **Qualsevol estat de salut és una combinació de la qualitat (Q) i la quantitat (C).**
- **A vegades preferim viure menys anys amb més qualitat de vida. Altres vegades, no.**
- **La salut d'una persona és la suma de la qualitat de vida durant els anys que dura la seva vida.**

Figure. Diagram of the concept of QALY (quality-adjusted life years)

(Drummond MF, et al. Métodos para la evaluación económica de los programas de asistencia sanitaria. Oxford University Press, 2005)

Mesures específiques de QVRS més utilitzades en cardiologia

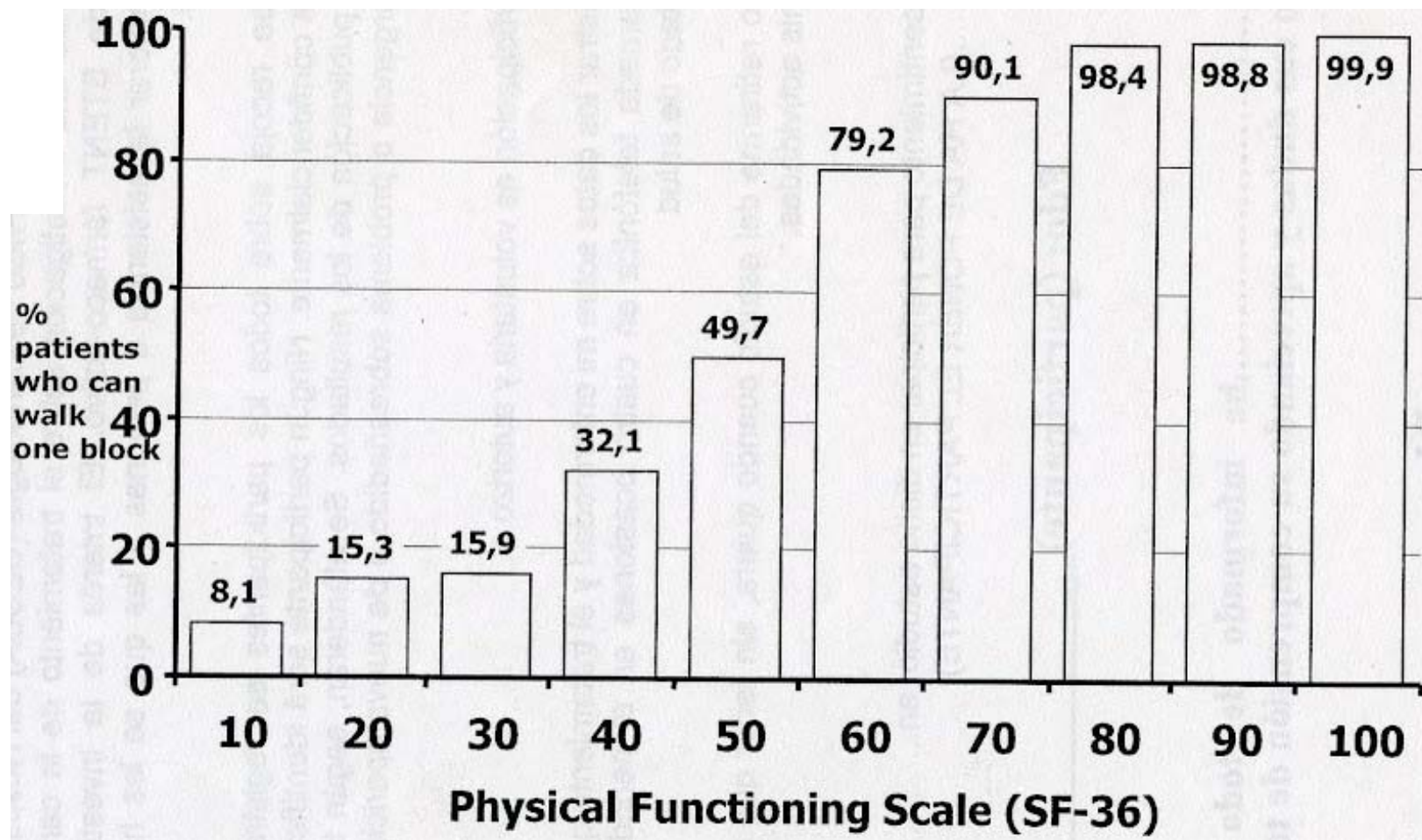
- **Insuficiència cardíaca**
  - ✓ Minnesota Living with Heart Failure (MLHF)
  - ✓ Kansas City Cardiomyopathy Questionnaire (KCCQ)
- **Angina – Seattle Angina Questionnaire (SAQ)**
- **IAM – MacNew**
- **Questionaris per al malalt cardíac en general - Heart-QoL**

(Oldridge N ... Ribera A et al. Eur J Prev Cardiol. 2012 Jul 20. [Epub ahead of print])

PROPIETATS DELS INSTRUMENTS DE MESURA DE LA QVRS

- Validesa
- Fiabilitat (consistència interna i reproductibilitat)
- Sensibilitat al canvi
- ✓ Interpretabilitat

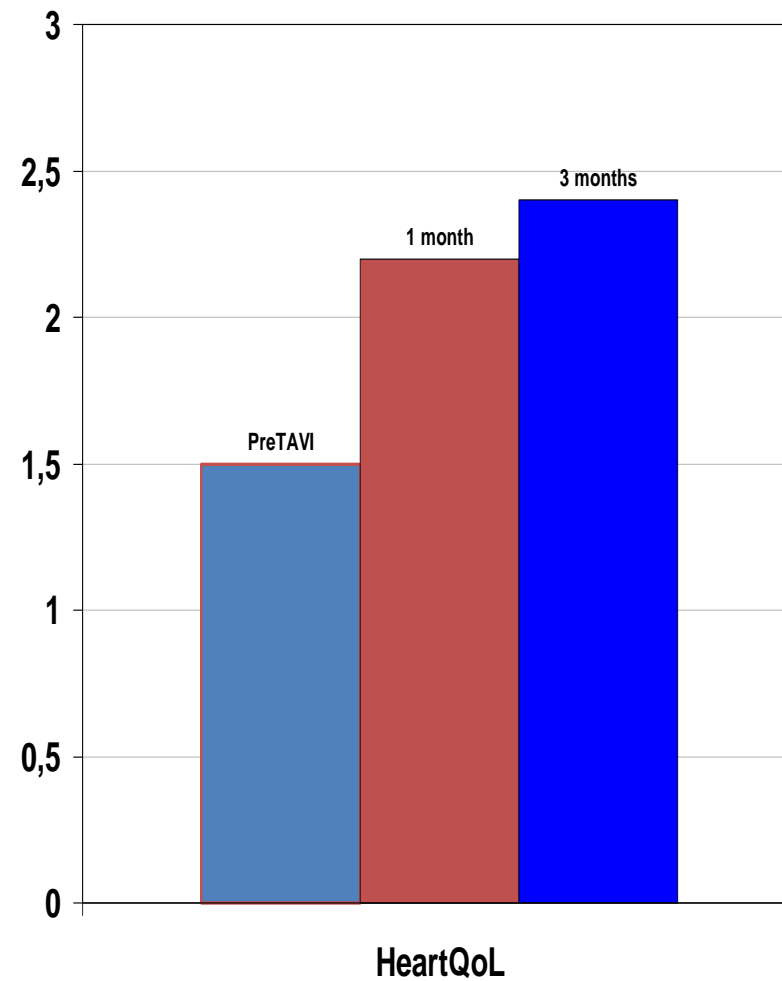
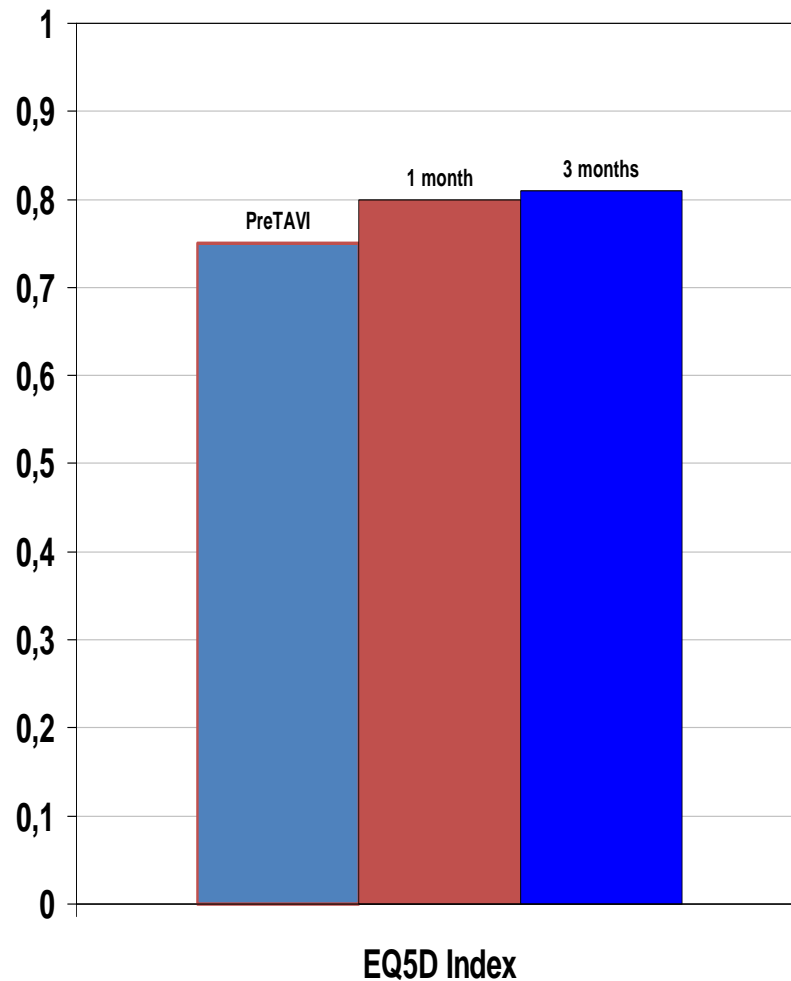
RELACIÓ ENTRE LA PUNTUACIÓ EN L'ESCALA DE FUNCIO FÍSICA DEL QÜESTIONARI SF-36 I LA CAPACITAT OBJECTIVA DE DEAMBULACIÓ

(Schünemann HJ et al. Health and Quality of Life Outcomes 2006; 4:62)

DIFERENT SENSIBILITAT AL CANVI CLÍNIC D'UN INSTRUMENT GENÈRIC (EQ5D) I UN ESPECÍFIC (Heart-QoL)

(Estudi TEVAS sobre efectivitat del recanvi valvular aòrtic percutani)

(Ribera A et al. ISPOR, Berlin, novembre 2012)

RESUM

1. La QVRS és un dels *resultats referits pel pacient* més rellevants, s'inclou en el concepte d'*estat de salut*, i la seva medicació és part integrant de la *medicina centrada en el pacient*.
2. La QVRS es mesura mitjançant qüestionaris *autoadministrats*.
3. Els qüestionaris poden ser *genèrics* (aplicables a qualsevol malaltia o condició) o *específics* (aplicables a una malaltia concreta). Es pot tractar de *perfils* (concepte pluridimensional) o *índexs* (concepte unidimensional basat en utilitats).